

n.org.ua/news/Deficyt-praczivnykiv-u-Mykolayevi-studentyslyusari-ta-elektryky-divchatatraktorystky-307516#image-3 (дата звернення 24.09.2025)

Анотація: *the paper examines the key problems of the Ukrainian labor market in the conditions of war, which caused migration processes and transformations in the economy. Special attention is paid to structural unemployment and personnel shortage. Analysis of the impact of mobilization of a significant working population. State regulation of the process is highlighted, in particular, the provision of vouchers for training future employees and support for small businesses. As an example of the current state of the labor market in Ukraine, the situation in the Mykolaiv region is highlighted.*
Ключові слова: *labor market, migration processes, structural unemployment, mobilization, vouchers.*

Науковий керівник – ДОВГАЛЬ Олена
д-р екон. наук, завідувачка кафедри українознавства та суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ТУРИЗМ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

ДЗЮБА Маргарита, здобувачка вищої освіти
спеціальність 242 Туризм і рекреація
Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: *у роботі розглянуто туризм як важливий чинник соціально-економічного розвитку держав. Визначено його роль у формуванні валового внутрішнього продукту та стимулюванні розвитку суміжних галузей. Проаналізовано основні виклики, пов'язані з розвитком туризму, та перспективи впровадження концепції сталого розвитку. Зроблено висновок про необхідність державної підтримки туристичного сектору для забезпечення економічного зростання та соціальної інтеграції суспільства.*

Ключові слова: *туризм, економічне зростання, соціальний розвиток, інфраструктура, культурна спадщина, сталий розвиток.*

У сучасному світі туризм є однією з найбільш динамічних і прибуткових галузей економіки. Він виступає потужним каталізатором економічного зростання, сприяє підвищенню зайнятості населення, розвитку інфраструктури та інтеграції держав у глобальні процеси. Водночас туризм має вагоме соціальне значення, оскільки сприяє міжкультурному діалогу, підвищенню рівня освіти та духовного розвитку суспільства.

Туризм є одним із головних джерел валютних надходжень у багатьох країнах світу. За даними Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), ця галузь забезпечує близько 10 % світового ВВП та створює кожне десяте робоче місце [1]. Туристичний сектор охоплює готельний і ресторанний бізнес,

транспорт, сферу розваг, культурні інституції та роздрібну торгівлю. Таким чином, розвиток туризму має мультиплікативний ефект, стимулюючи економічну активність у суміжних сферах.

Інвестиції у туристичну інфраструктуру (будівництво готелів, розвиток транспортної мережі, благоустрій територій) підвищують конкурентоспроможність країни на світовому ринку. Крім того, туризм сприяє регіональному розвитку: навіть невеликі міста чи сільські громади, що мають історико-культурний потенціал або природні ресурси, можуть отримувати значні прибутки від приїзду туристів.

Особливого значення туризм набуває для країн, що розвиваються. Наприклад, для багатьох держав Південно-Східної Азії чи Карибського басейну туризм є провідною галуззю, яка забезпечує більшу частину валютних надходжень. У Європі ж туристичний бізнес сприяє зміцненню економіки Італії, Іспанії, Франції та інших країн, які щороку приймають мільйони відвідувачів [2].

Окрім економічного впливу, туризм виконує важливу соціальну функцію. По-перше, він сприяє створенню нових робочих місць, у тому числі для молоді та жінок, що знижує рівень безробіття та підвищує добробут населення. По-друге, туризм стимулює розвиток освіти й професійної підготовки: виникає потреба у висококваліфікованих кадрах у сфері менеджменту, готельної справи, маркетингу, перекладу, екскурсійної діяльності.

Важливою соціальною функцією туризму є міжкультурний діалог. Подорожі сприяють розширенню світогляду, формуванню толерантності, налагодженню міжнародних зв'язків і співпраці. Туризм допомагає зберігати культурну спадщину: пам'ятки архітектури, музеї та історичні об'єкти отримують фінансову підтримку завдяки туристичним відвідуванням [3].

Туризм також впливає на якість життя місцевого населення. Розвиток інфраструктури (доріг, медичних закладів, засобів зв'язку) здійснюється не лише для туристів, а й для громади в цілому. Таким чином, підвищується рівень соціального забезпечення та комфортності життя у регіонах.

Туризм виступає важливим фактором соціально-економічного розвитку, поєднуючи у собі економічні вигоди та соціальні переваги. Він стимулює економічне зростання, створює нові робочі місця, сприяє збереженню культурної спадщини та розвитку інфраструктури.

З огляду на ці особливості, держави мають бути зацікавлені у підтримці туристичного сектору, розвиваючи інноваційні й екологічно безпечні форми туризму, що забезпечить сталий розвиток економіки і суспільства в цілому.

Література:

1. Tourism: growth is not the enemy; it's how we manage it that counts.
URL: https://www.untourism.int/archive/global/press-release/2017-08-15/tourism-growth-not-enemy-it-s-how-we-manage-it-counts?utm_source=chatgpt.com
2. World Tourism Barometer: May 2025/ URL: https://pre-webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fspublic/202505/World_Tourism%20Barometer_May25_en_excerpt.pdf?VersionId=iH4C5XPe7gpunRM_j.pSo7X5Ujd3LYIa&utm_source=chatgpt.com
3. UNWTO. (2022). *Tourism and Culture – Statistics and Policy*. Madrid: World Tourism Organization. URL: <https://www.untourism.int/>

Анотація: the article examines tourism as an important factor in the socio-economic development of states. Its role in the formation of gross domestic product and stimulation of the development of related industries is determined. The main challenges associated with the development of tourism and the prospects for implementing the concept of sustainable development are analyzed. The conclusion is made about the need for state support for the tourism sector to ensure economic growth and social integration of society.

Ключові слова: tourism, economic growth, social development, infrastructure, cultural heritage, sustainable development.

***Науковий керівник – СУРІНА Ганна,
к.філос.н., ст. викладач
кафедри українознавства і суспільних наук
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв***